

je tudi „mavzolej“ gospodske zbornice z njo spoprijaznil. Politično važne so nadalje spremembe v skupnem ministerstvu. Madžari so vrgli ministra za zunanje zadeve grofa Goluhovskega; nadomestil ga je baron Ahrental; vojni minister je šel tudi v pokoj in na njegovem mestu sedi feldcujmajster Schönau. Maršiko nas bode zdaj vprašal, kaj se je v politiki l. 1906 za ljudstvo storilo?! Ali radi priznamo, da o tem ničesar ne vemo. Zdi se nam, da bi tudi največji modrijan na to vprašanje pljunil v stran in si mislil „ta svoje“.

Zadnji dnevi drž. zbora se bližajo. Kdor pozna „delo“ te zbornice, ta se pač ne boode jokal, ako izgine za vselej. 30. prosinca bodo zbornice baje zaključili. V tem svojem zadnjem zasedanju pa ima zbornica še veliko dela. Najprve bode rešila „numerus clausus“ gospodske zbornice, potem zakonske načrte o lokalnih železnicah, uradniških plačah, rekrutni kontingent, obrtno novelo, spremembo zakona o kolportaži, zvišanje duhovniških plač itd. Poleg tega je še cela vrsta nujnostnih predlogov. Potem pa — spavaj sladko, zbornica. Nova, na podlagi splošne in ednake velilne pravice sestavljena zbornica prevzame tvojo dediščino. Upajmo da ne prevzame tudi — starih grehov!

Naša državna zbornica je imela 9. t. zopet javno sejo. Delo-ko-obrambeni minister je predložil rekrutni zakon. Finančni minister pa uradniški zakon. Posl. Laeger je interpeliral glede prometnih naspak na ravnokar podržavljeni severni železnici; o isti zadevi so interpelirali še razni drugi poslanci. Posl. Schweiger je interpeliral glede razmer pri bratovski skladišnici v Eibiswaldu. Posl. Schwigel zopet glede upeljave električne železnice od Volovca v Opatjico (Abbasia). Posl. Noske je vprašal glede zvišanja poštnih pristojbin. Posl. Gessmann je predložil nujnostni predlog, naj se zakon o volilnem varstvu takoj obravnava. — Potem pride nujnostni predlog Sobotke glede provenienčnega zakona o hmelju na razpravo; nujnost se sprejme skoraj enoglasno. Gororili so razni govorniki in se je končno zakon sprejel. — Potem prišla je zbornica na „numerus clausus“. Nadalje se je odstopilo dotičnim odsekom zakonske načrte o vojaškem kreditu, o rekrutnem kontingentu, o vojaški taksi, o uradniških plačah itd. O nadaljnjih sejah poročamo prihodnjik.

Vojne potrebščine. Pododsek v proračunskem odboru avstrijskih delegacij je sprejel tole resolucijo, katero je predlagal posl. Dobernig: „Gledé nakupa vojnih potrebščin naj se drži sledečih točk: 1. Napraviti je splošni račun, iz katerega bode razvidno, da se preskrbi nakup teh potrebščin na Avstrijskem po razmerju kvote (da torej ne dobi vse ogrska, temveč tudi nekaj naša industrija, naše poljedelstvo in naši obrtniki.) 2. V poljedelskem ministerstvu naj se napravi oddelek, ki pregleda račun in preskrbi, da dobi avstrijsko poljedelstvo, kar mu pripada. 3. Vojno ministerstvo naj o tej zadevi poroča itd. Ta predlog je jako umesten. Doselej so namreč pohlevni avstrijski državljani večji del stroškov za vojaštvo plačevali, nepohlevni gospodje Madžari pa so delali s kupčijo z vojaškimi potrebščinami lep dobiček.

Delegacije. 5. t. je bila redna seja delegacije državne zbornice. Seja se je počela z vojaškim ordirarjom. Dal. Roucaucuk se je pritožil o zatiranju Rusinov v Galiciji in je dejal, da stoje Poljaki na Pruskem boljše kot Rusini na Poljskem (o ti slovaška vzajemnost, kje si?) Dal. Schreiter je izjavil, da bode glasoval proti proračunu v prvi vrsti zato, ker se nalaga Avstriji večja bremena nego Ogrski. Pečal se je z ogrskimi razmerami in jih označil z besedo „roparsko botjarstvo“. Dal. Tollinger je zato, da se nastopa skupno z Ogrsko, ali le na podlagi pravičnosti (pa menda ne ogrsko-ciganske „pravičnosti“) Del. dr. Lecher je zahteval, naj se osira pri nakupu vojnih potrebščin na malo obrtnajo. Nadalje je rekel, da so delegacije škodljive in nepotrebne. Dal. grof Schönborn je branil delegacije. Potem je sprejela seja resolucije proračunskega odseka. Tudi je sprejela vojaški ordinarij. Nadalje se je obravnavalo in sprejelo mornarski proračun. — 7. t. se je zopet vršila seja. Sprejelo se je končne račune za 1904. Dal. E. spinner je dejal, da se vojaške ogoljufa; pokazal je celo vrsto predmetov,

katero so morali rekruti za 6 K kupiti, on pa jih je dobil za 3 K. Vsako leto pa pride 100.000 rekrutov, katere se opehari za blizo 400.000 K. Vojni minister Schönau je omenil, da se bode polagoma v celi armadi dveletna služba vpeljala. Potem se je sprejel poseben vojaški ordinarij in izredni vojaški kredit (30 milijonov kron). Kmalu potem se je sprejel proračun tudi v 3. branji. Po rešitvi raznih manjših predlogov se je zasedanje končalo.

Štaj. deželni zbor je zboroval — kakor smo že zadnjič poročali, le v 3 sejah. Prvaški poslanci seveda niso ničesar za kmeta ali delavca storili. Nemški kmeti imajo vse druge zastopnike. Kakor znano se bodo deželne naklade za 7% zvišale. Kmetijski poslanec Rokitsky je glasno odiglosil, zakaj se je čakalo, da se mora to sicer potrebno zvišanje nakrat zgoditi in je zahteval, naj se odločno vlado na pomoč pokliče. Nemški kmetijski poslanci so vprašali, zakaj se ne objavi baje že potrjeni lovski zakon. Nadalje so predlagali uresničenje podučnega trtnega nasada v okrajni Arufela ter ureditev gozdnih in pašnih servitutov. Tudi so vprašali, zakaj še ni potrjen zakon glede lovskih rezervatov. Tako delajo zastopniki nemških kmetov, naši prvaški poslanci pa se brigajo za pečate, napise in za — svoj žep.

Tajno duhovniško društvo. Na Češkem so odkrili tajno društvo nižje duhovščine. To društvo se imenuje „Liga čeških duhovcev za varstvo meščanskih in narodnih pravic klera.“ Nadškof v Pragi je izdal ojstro prepoved in preti z najhujšimi kazni vsakemu duhovcu, ki bi pristopil tej zvezi. Krščanska pokornost, katero zahtevajo vedno od ljudstva, — kje si?

Klerikalno gospodarstvo. V nižje-avstrijskem deželnem zboru imajo Luengerjevi „krščanski socialci“ večino. Kako znajo ti ljudje gospodariti, se razvidi iz tega, da zahtevajo zopet 30 milijonov posojila. Šele l. 1902 so vzeli 18 milijonov, 1905 pa 15 milijonov. Tekom petih let napraviti 65 milijonov dolga, to je pač nekaj.

Srednje šole v Avstriji. Naučno ministerstvo je izdalo statistiko, po kateri imamo v Avstriji 244 gimnazij (184 državnih); na 121. je nemščina podučni jezik. Nadalje je 131 realk (73 nemških). Skupno število študentov znaša 132.629.

Ogrski krepplji. Znano je, da naši madžarski sosedi sicer prav radi avstrijske denarje jemljejo, ali drugače pokažejo pri vsaki priliki svoje krepelje. V Temešvarju je sklenil občinski svet, da odstrani avstro-ograkega orla raz mestne hiše in spomenik avstrijskih vojakov, ki so padli v bitki pri Temešvarju. Kaj ko bi Avstrijani pogrnali vsacega madžarskega cigana tja, kamor spada?

Kraljica Marija Hanoverska je 9. t. v Gmundnu umrla. Rojena je bila l. 1818; v 26. letu se je poročila s prestolonaslednikom Georgom, ali njen mož je kmalu oslepil. 15 let je bil njen mož kralj. Odkar je umrl, živela je pokojna kraljica v Gmundnu.

Perzijski šah je težko obolel in se pričakuje vsak trenutek poročilo o njegovi smrti. Ravnokar prihaja poročilo, da je umrl perzijski šah Muzaffer-Eldin-Mirza. Postal je kralj l. 1896, ko so ustaši njegovega očeta Nasreddina ustrelili. Pokojni kralj je veliko po Evropi potoval in bi ga l. 1900 v Parizu tudi kmalu ustrelili. Zadnje njegovo politično delo je upeljava državne zbornice v Perziji. Sledil mu bode na pre-tholu najstarejši sin Mohamed Ali Mirza.

Krvava Rusija. V Silvestrovi noči so pokusili mladi ustaši v Odesi napad z dinamitom na parnik „Gregorij Merk“; vojaki so jih pregnali. — Pred cerkvijo je ustrelil mlad ustaša mestnega glavarja pl. Lannitz in potem sam sebe. — Kakšen je položaj na Ruskem, kažejo sledeče številke. Od 22. do 29. decembra se je umorilo po vojnih sodiščih 27 ustašev; ustaši pa so izvršili 37 umorov in napadov. Orupalo pa se je v tem tečaj pol milijona rubljev. — V Lodzu so se vršili cesetni boji, v katerih so bili 1 delavec ubit, 5 pa težko ranjeni. — V Varšavi so ustrelili ustaši dva policaja. — V vasi Amur pri Jekaterinaselavi so vrgli ustaši bombo na vojaški oddelek 3 kosaški oficirji, 10 kozakov in več policajev je bilo takoj mrtvih. — 8. t. so ustrelili ustaši vojaškega nadprokuratorja Pavlova, enega najzgrisennejših krvnikov

carizma. Morilec je ustrelil tudi še 2 policaja itd. Kdaj bode to grozovito klanje ponehalo?

Na Kitajskem se pripravljajo valed lakote krvavi dogodki. V Bangsiaugu je vojaštvo sicer ustaje premagalo, ali za kako dolgo? Pričakuje se upor po celi Kitajski, ki se obrata zlasti proti vladajoči cesarski družini. Vlada razglša, da je za vse slučaje „pripravljena.“ Bolje bi bilo, ako bi se preje pripravila, da bi ljudje ne umirali od lakote.

Iz Maroka. Listi poročajo, da je evropsko vojaštvo premagalo roparja Rajnli in ga baje tudi že vjelo O zadnji bitki z roparjem Rajnli se poročil iz Madrida: Rajnli se je skrtil s svojimi zadnjimi pristaji in trdnjavi Zinat pri mestu Tanger. To trdnjavo je naskočilo 6000 mož močno evropsko vojaštvo. Vnela se je obupna bitka. Afrikanski „narodi“, v prvi vrsti Andžeri, so izdali Rajnlija in se uvrstili med evropske vojake. Sultan je vojakom obljubil, da jim pripusti kot plen vso bogastvo Rajnliovo. Ali ropar se je branil z vsemi močmi. Da se maščuje nad izdajalci, zažgal je več vasi, pomoril otroke, omadeževal ženske in odgnal moške. Rajnli se je branil v svoji trdnjavi z junakiškim pogumom, ali evropsko orolje ga je premagalo.

Naprednjaki!

Teški boji se zopet pripravljajo, — nasprotniki ljudstva se združujejo in bočejo s silo onemogočiti ljudski napredek. Velikanska je borba med napredkom in nazadnjajstvom, med deom in nočjo, med ljudstvom in ljudskimi pijavkami! Ali naj zaostajamo? Ali naj prodamo z našo površnostjo ne samo svojo bodočnost temveč tudi sredo svojih otrok? ... Kmet, kaj imaš od prvaških advokata in politikajočega farja? Advokat te odere po desni strani, prvaški far pa po levi! ... Ic obrtnik? Ako ne poljubuje roko vsaki farovski kuharici, potem te bojkotirajo! ... In delavec? Torej geslo je: „S treubom za kruhom“, — ali pa se brani! ... Velikanska je borba in glavno orožje v tej borbi je časopisje! Strankarski listi zastopajo interese strank! Prvaški listi kopičijo denarje v gospodskem denarnem žepu! Farški listi mečejo milijone klerikalnemu zmaju v žrelo. ... Ali naš list „Stajerc“ je neodvisen od prvaških advokator, farjev, ministrov, — „Stajerc“ je ljudski tednik!

„Stajerc“ prinaša največ gospodarskih naukov, ker mu je politika deveta brigada!

„Stajerc“ prinaša največ novic, ker hoče svojim čitateljem čimveč povedati!

„Stajerc“ prinaša najboljši zabavne podlistke, ker hoče svojim čitateljem ure počitke olajšati!

„Stajerc“ je neodvisen na vse strani in zastopa le dve ideji: napredek ljudstva in sporazumljenje z nemškimi sosedi!

„Stajerc“ je poljuden list, ker je rojen iz ljudstva in živi za ljudstvo!

„Stajerc“ stane n Avstro-Ogrskem za celo leto le 3 krome, ako ravno izhaja vsak petek. Za Nemčijo stane 5 kron, za Ameriko pa 6 kron. Naročnina se plača naprej!

„Stajerc“ je edini neodvisni, napredni list na Slovenskem. On pozna le ljudski interes in ničesar drugega.

„Stajerc“ bodi v vsaki kmetški, obrtniški in delavski hiši! Vsakdo naj se naroči! Kdor pa je že naročen, naj pridobi vsaj še enega novega naročnika.

„Stajerc“ izhaja vsak teden v petek zjutraj!

Naprednjaki! Vaš list je in ostane „Stajerc“. Ta list bodi vaš voditelj, ta list si naročajte in razširjajte! 15.000 naročnikov imamo, — največji in najmočnejši slov. list na Stajerskem in Koroškem je „Stajerc“. ... All naprej v delu! Vsakdo naj pridobi vsaj še enega naročnika, vsakdo razširjaj list. Stoteri prijatelji: so že vbogali? klic! N; zaostajaj nikdo!

Na dele! Živel napredek!

Uredništvo in upravnništvo!